

Kanteling

Over een crisis als keerpunt
Verhalenbundel

Colofon

ISBN: 978 94 6365 348 0

1e druk 2021

© 2021, Byande van Andel

Marieke van Atten

Marian Bijvoet

Monique Bradley

Henk Kwant

Esther van Ommen

Charlene Schmeltz

Inge van der Wal

Johanne Wiegers

Maaïke de With

onder redactie van Nanda Huneman

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the authors and the publisher.

Kanteling

Over een crisis als keerpunt

Verhalenbundel

Byande van Andel

Marieke van Atten

Marian Bijvoet

Monique Bradley

Henk Kwant

Esther van Ommen

Charlene Schmeltz

Inge van der Wal

Johanne Wiegers

Maike de With

onder redactie van Nanda Huneman

Inhoud

Voorwoord		7
De buitenmoeder	Byande van Andel	11
Spiegelbeeld	Marieke van Atten	35
Alle vissen zwemmen in het water	Marian Bijvoet	55
Zorg en Hoop	Monique Bradley	80
Fier!	Henk Kwant	106
Relatiemanagement	Esther van Ommen	129
Werkelijk onwerkelijk	Charlene Schmeltz	153
Donderdag en een rode pet	Inge van der Wal	180
Un ta ruman di niun	Johanne Wiegers	201
Schaduw totem	Maaike de With	218
Nawoord	Nanda Huneman	239
Over de schrijvers		255

Voorwoord

Deze verhalenbundel is tot stand gekomen in het voorjaar van 2021 tijdens de Masterclass Verhaal Schrijven en Uitgeven - een samenwerking tussen Uitgeverij Elikser en Nanda Huneman Schrijfbegeleiding. Deze Masterclass bestond uit een aantal schrijftrainingen, schrijfcoachesessies, redactie en publicatie. In dit kader schreven tien getalenteerde schrijvers ieder aan een verhaal van ongeveer zesduizend woorden. Het thema was 'De kracht van de crisis'.

De crisis als startpunt

'Oh nee, alsjeblieft niet de scholen dicht!' Ik keek naar een van de eerste persconferenties en ik had het gevoel dat mijn leven, zorgvuldig opgebouwd, als een kaartenhuis, instortte en dat ik mijn grip verloor. Ik had als schrijfster, zzz'er en alleenstaande moeder een manier van werken en leven ontwikkeld, waar ik me goed bij voelde. Maar het was een verijnd afgestemd jongleerwerk.

Nu zat ik thuis met mijn dochttertje van zeven - en zag mijn werk zienderogen verminderen. Iedereen - waaronder ik zelf - verkeerde in een soort van alarmstaat. Het schrijven van een boek was het laatste waar mensen aan dachten. De ene annulering volgde op de andere.

Investeren in een crisis

En wat doe je dan? Investeren.

Dat was een wijze levensles die ik cadeau had gekregen van de koning. Tijdens zijn troonrede zei hij onder andere:

In dat besef maakt de regering de keuze in deze onzekere tijd niet te bezuinigen, maar juist te investeren in baanbehoud, goede publieke voorzieningen, en een sterkere economische structuur en een schoner land nu en straks.

Dat bleef me bij: juist in een tijd van crisis moet je niet bezuinigen maar investeren.

Deze wijsheid geldt ook als je een verhaal schrijft. Veel boekenschrijvers denken dat ze de crisis in hun boek moeten afzwakken. Dat ze daar op moeten bezuinigen. Omdat de crisis te veel, te erg, te intens, te persoonlijk, te gênant, te dramatisch zou zijn.

Dat is als bezuinigen op het verkeerde moment. Want in je boek bouw je op naar de crisis. En als je je als schrijver juist dan gaat inhouden, kan je verhaal nooit tot een bevredigende climax komen. Je mag bloed, zweet en tranen investeren in je crisis.

Elk verhaal heeft een goede, diepe crisis nodig. Er is geen shortcut. Geen manier om eromheen te schrijven. Juist doordat je door het allerdiepste punt gaat, kan er iets kantelen.

Toen ik me, te midden van mijn eigen kleine coronacrisis, opnieuw bewust werd van de kracht van het investeren in een crisis, dacht ik: ik ga - juist nu - een masterclass ontwikkelen over de crisis. Laten we het juist benutten. Laat ik vooral niet geloven dat een crisis geen tijd is voor creatie.

De Masterclass ‘Schrijven en Uitgeven’

Door deze kanteling vond ik in verborgen gaatjes tijd en nieuwe energie. Ik legde het plan voor aan Jitske Kingma, van Uitgeverij Elikser, en zij zag er meteen potentie in. Het lag in de lijn van onze reeds bestaande samenwerking, waarin ik schrijvers begeleid op weg naar een publicabel boek, dat uitgegeven kan worden door Uitgeverij Elikser.

Tien getalenteerde schrijvers met voldoende ervaring, meldden zich vlot. Schrijvers die wel een crisis op de plank hadden liggen, soms waargebeurd, soms fictief. Jitske en ik lazen hun reeds geschreven werk en lieten hen op basis daarvan toe tot de Masterclass. We waren klaar voor het avontuur.

Tijdens deze Masterclass leerden we crisissen zien als een goudmijn en de pen als een instrument om dat goud op te graven. Het schrijven was een manier om een crisis te transformeren in een elikser - een spannend, goed leesbaar verhaal - waardoor de hoofdpersoon, maar ook de schrijver en hopelijk de lezer, een kanteling door kunnen maken.

Het is dan ook geen lichtvoetige bundel geworden. Meer eentje met zwaartekracht, maar daardoor ook met een wezenlijke zeggingskracht. Het thema is niet voor niets ontstaan in een tijd die we de ‘coronacrisis’ zijn gaan noemen. Niet dat de verhalen daar over gaan - maar ze passen wel in die bedding.

Maar een crisis omtoveren tot een leesbaar verhaal is niet zomaar gedaan. Het schrijf- en leerproces gaat volgens een aantal stappen die ik in het nawoord, achter in de bundel,

toelicht. Maar nu eerst: de verhalen! Het zijn tien authentieke verhalen geworden, waarin de hoofdpersonen, ieder op hun eigen manier, het leven leren omarmen.

Nanda Huneman, schrijfbegeleider van de Masterclass

De buitenmoeder

Byande van Andel

De zon is al op. In mijn oversized T-shirt glijd ik uit bed. Ik loop naar de badkamer, de warmte in. Door de ruimte zomen muggen. Ik tril over mijn hele lichaam. Mijn ene hand grijpt naar mijn buik en mijn andere hand kan nog net de bril van de wc omhoog klappen.

Dan kots ik het uit. Een stroom geel onder me. Mijn hoofd bonkt. En nog een golf. Mijn straf voor de vele bier-tjes. Waarom drink ik toch zoveel? Als eenenveertigjarige moeder zou ik beter moeten weten. En waar is Max? Met de kinderen al naar zee?

Langzaam richt ik me op. Het is bitter tot in mijn keel. Mijn oogkassen voelen hol aan. Voetje voor voetje schuifel ik naar de wastafel. Voor de grote spiegel blijf ik staan. Voor het nieuwe badkamerameublement. Peperduur op Aruba, maar betaalbaar als bouw pakket.

Dat had ik toch maar mooi gedaan. Ik was voor het eerst zonder Max op vakantie geweest, naar familie in Nederland. In overleg met hem had ik spullen voor ons nieuwe huis in Balashi gekocht. Maar hij had het niet leuk gevonden.

‘Waarom wil je zonder ons?’ Met zijn lange, sportieve lijf torende hij boven me uit. Alsof hij me iets te verwijten had. Zijn donkere krulletjes glinsterden van de gel. De pupillen in zijn ogen waren even niet te zien.

‘Omdat we het niet kunnen betalen,’ zei ik. Omdat ik ook weleens alleen op vakantie wil, dacht ik. Een Nederlandse vriendin van me, die ook met een Arubaanse man is ge-

trouwd, gaat er ieder jaar zes weken alleen op uit. Naar familie in Nederland. Om bij te komen, zoals ze zelf zegt. Dan blijven man en kinderen achter. *Trankilo*. Geen probleem.

Maar Max kon dat niet. 'Ik zal je missen.' Hij had me vastgepakt en plagend op mijn blonde haar gekust. 'Neem er één mee. Dan red ik het wel.'

Max. Hij staat er niet bij stil hoe ik het red als hij weer eens dubbele diensten draait en zestien uur van huis is. Of als hij zijn ouders bezoekt en uren wegblijft. Maar ik zei niets. En mocht op vakantie. Nikki, de jongste van de drie, ging mee.

De spiegel in de badkamer is groter dan ik dacht. Mijn lichaam past er bijna in. Mijn schouders beginnen breder te worden. Van het vele zwemmen. Mijn T-shirt zit beter. Mijn armen zijn nog niet zo gespierd als ik zou willen en mijn buik is veel te groot. Maar Rona, die ook zwemt en van wie de buik als een trombone naar voren steekt, maakt er grappen over. 't Is haar boei, zegt ze, daar drijft ze op. Rona. Ik vind haar leuk. Stoer. Oprecht. Zij zegt tenminste waar het om gaat. Waar zij zwemt, wil ik ook zwemmen.

Ik kijk naar mijn ogen. Mijn ogen lijken terug te kijken. Grijs. Zacht. 'Rona?' vragen die. Ik knik. Ik wéét het op-eens. Door mijn hele lichaam stróómt het. Oh God, ik ben verliefd! Op Rona. Na jaren ben ik weer verliefd. Heviger dan ooit.

In een reflex stap ik op het enige kleedje dat de badkamer rijk is. Alsof ik mezelf tot de orde roep, en opnieuw als zestienjarige in de ouderlijke huiskamer sta, op het oranje geknoopte tapijt.

'Saskia... we hoorden dat je lésbisch zou zijn.' Mijn vader had een diepe stem. 'Hoe zit dat?' De donkerblauwe streepjes op zijn overhemd verschoven even.

Ik durfde hem niet aan te kijken. Het beeld van het meisje op wie ik verliefd was, dwarrelde voor me uit. Ze had haar fiets aan de hand. Haar boekentas lag vastgebonden op de drager. Mijn tas legde ik op die van haar. Later zoenden we elkaar.

‘Ik weet het nog niet,’ mompelde ik. Ik wilde nog zoveel ontdekken, mezelf leren kennen.

‘Laat dat gedoe uit je hoofd!’ De streepjes op het hemd schoven driftig heen en weer.

Mijn moeder glimlachte. ‘Het gaat vanzelf over.’

Op dat moment wilde ik het liefst een oranje tor zijn en geruisloos wegkruipen. Maar dat ging niet. Bruusk draaide ik me om en snelde naar mijn kamer.

In de ogen van de spiegel wellen tranen op. In een flits schieten verliefdheden, ruzies, wegloperijen, huilbuien, drankpartijen, de ontmoeting met Max, de geboortes, de baby’s, de kinderen, het vertrek naar Aruba, ons nieuwe huis, Rona, over de glazen wand, alsof de spiegel één groot filmscherm is.

Ik draai de kraan open en laat het water over mijn polsen stromen. Waarom toch met Max? Met de punt van de handdoek dep ik mijn ogen droog, maak ze weer nat en dep ze opnieuw droog. Wist ik echt niet wat ik wilde? Of durfde ik niet?

Met mijn armen langs mijn lichaam staar ik in de spiegel. De muggen zijn weg. Het bonken in mijn hoofd is gestopt. Voor het eerst voel ik de lussen van het kleedje onder mijn voetzolen. Het tintelt in me, alsof mijn bewustzijn wakker wordt. ‘Ik ben niet wie ik ben,’ fluister ik tegen mijn spiegelbeeld. De grijze ogen staren me aan. ‘Ik wil weten wie ik ben.’

Hutspot wordt het vandaag. Heerlijke Hollandse hutspot met wortels uit de Nederlandse supermarkt. Ik draai er ballen rundergehakt bij. Het pak hotdogs laat ik in kokend water vallen, Max houdt nu eenmaal van vlees. Terwijl ik de uien snijd, hoor ik zijn pick-up al over het grind.

‘Wat ben je vroeg?’

‘Geen cursus vandaag.’ Hij gooit zijn overall naast de wasmachine en loopt de douche in. Even later zitten we aan tafel. Ik schenk voor ons beiden een glas wijn in. De meisjes krijgen sap. Max kijkt me vragend aan.

‘Ik wou stoppen met al dat bier drinken. Liever een goed glas wijn.’

Max lacht, kijk naar de gezichten aan tafel en zegt, zoals hij wel vaker zegt om lachers op zijn hand te krijgen: ‘*Boso mama ta un tiki loco, no?*’ Een beetje gek is ze wel, die moeder van jullie. Hij neemt een forse slok.

Ik neem het bolle glas ook op. Mijn neus past erin. Het bouquet van de wijn walmt me tegemoet. Het donkere vocht vloeit over mijn tong. ‘Fruitig,’ zeg ik. De afdronk is minder scherp dan ik dacht. Waarom heb ik deze glazen niet eerder gebruikt? ‘Niet echt een combinatie met wortelstamp, maar ach.’ Ik kijk hem aan. Hij lacht. Op een manier waarop alleen Max naar me lacht.

Ik moet het hem vertellen. Zo snel mogelijk. Hij was erbij die dag op de bank met het Antilliaanse meisje uit Aruba. Samen studeerden we in Tilburg aan de Pedagogische Academie. Verliefd schreef ik haar een brief. Mijn eerste echte liefdesverklaring. Ze nodigde me uit bij haar thuis. Om te praten over wat ik haar had geschreven.

Snikheet was het in haar flat. In een short zat ze op de bank tussen twee Antilliaanse jongens in. Daar schrok

ik van. Vond ze die versterking nodig? Hun lange bruine benen staken onder de glazen salontafel door.

Ze vertelde me dat ze mijn gevoelens niet kon beantwoorden. ‘Niet ieder meisje wordt verliefd op een meisje.’ Ik knikte, ik begreep het wel. Ook de jongen met de baard, die ik een half jaar later opnieuw op een feestje zou ontmoeten, knikte.

Nog zie ik hem staan bij de tafel, in een T-shirt zonder mouwen. Op zijn krullen een Amerikaanse *cap*, de klep naar achteren. Zijn baard was weg. Zijn bolle wangen straalden gezelligheid uit. Een warme lach, en witte tanden. Een leuke jongen.

‘Max.’

‘Saskia.’

‘Chippen?’

‘Nee, laat maar.’ Ik speelde niet om geld, hoeveel ik ook van kaartspelen hield. Ik wachtte de snacks af die op het Antilliaanse feestje rondgingen.

Max keek me aan op een manier waarop een baasje naar zijn hond kijkt. ‘Biertje?’

Met Max kon ik praten. Hij luisterde. En ik vertelde. Vertelde en vertelde maar. Over het gesprek in de snikhete flat hadden we het niet meer, waarom zouden we. We praatte, dronken en lachten, meer hadden we niet nodig. Max werd mijn vriendje. Met Max was ik niet anders. Met Max hoorde ik erbij.

‘Maar hoe bruin is hij dan?’ vroeg mijn vader. ‘Donker als Gullit?’

‘Moeilijk in te schalen, pap, we zullen wel een keer langskomen.’

En voordat mijn vader nog iets kon zeggen, klikte ik de hoorn op het toestel aan de muur.

Had ik het goed gedaan? Kon ik Max meenemen naar huis?

‘We zijn getrouwd!’ Max schreeuwt het uit. ‘Hoe haal je het in je hoofd? We hebben kinderen!’

‘*Si, mi sa.*’

‘Jij maakt alles in de war!’ Hij slaat de hordeur achter zich dicht. Even later hoor ik het grind onder de banden van zijn auto.

In de war. Klopt. Ik ben in de war. Zoals zo vaak, Max! Driftig scheur ik een pakje poeder open. Om er waterijs van te maken. Al jaren voel ik me in de war. Alsof ik een tweede huid om me heen draag, en me altijd maar weer verdedig en niet weet waartegen.

Waarom koop ik toch die T-shirts waarin ik zwanger lijk? Om niets van mezelf te laten zien natuurlijk. Of om gewoon een Hollandse moeder te zijn die zich niet weet te kleden. *Who knows.*

‘*Unda papi ta?*’

‘Naar *dudu*. Hij komt zo.’ Max drinkt vast een paar bier-tjes in een nabijgelegen bar. Of is naar San Nicolas, naar de videozaak.

Het water uit de kraan stroomt in de kan, zo hard, dat het poeder opstuift.

‘Wat is er mami?’

‘*Nada dushi.*’

Nikki pakt haar fiets en verdwijnt weer naar buiten, de brandende zon doet haar niets. Ze zit de hele dag op haar *bais* en komt pas binnen als het donker wordt. Rose en Kyra zitten juist de hele dag binnen, gebogen over hun huiswerk. Met de airco aan. Dat mag. Over het extra stroomverbruik zeur ik niet meer.

Ik pak plastic bekertjes en schenk de paarse drank in. Als het goedje bevroren is, zal ik er gecondenseerde melk over druppelen. Ook dat mag. Alsof het feest is.

Een rare blijdschap. Omdat ik nu wéét wat me dwars zat en waar ik maar niet de vinger op kon leggen. Daarom dansten we niet, Max. Daarom vreeën we niet zoals we dachten dat we moesten. Daarom die stapels lingerie. Zelfs van de dure jarretels raakten we niet opgewonden. We voelden het wel, maar wisten niet waar de schoen wrong.

Voor het eerst in mijn leven wil ik gewoon mezelf zijn. Weg met al dat bewerkte spul, puur mag het binnenkomen. Mijn eten, de snacks, wat ik lees, hoor en zie. Puur, echt en waar.

Max is terug. Ik ruik het bier om hem heen. Losjes leunt hij tegen het aanrecht. ‘We kunnen een appartementje huren.’

Ik kijk hem aan en voel mijn lippen uit elkaar gaan.

‘Ja, dan kan jij. . ., dan kan ik. . .’ zegt hij.

Op mijn neus voel ik druppels zweet. Harder dan ik bedoel flap ik eruit: ‘Ik ben niet meer verliefd op haar!’

Mijn ouders zijn op het eiland. Ze logeren in een hotel aan de Palm Beach. Gelukkig maar. Gezellig is het niet thuis. Gisteren nog bracht ik de kinderen naar ze toe, naar het zwembad met de vele glijbanen.

Vanmorgen staan opa en oma al vroeg op de stoep. Maar Max sommeert de kinderen te gaan douchen. Vandaag gaan ze met papa Aruba-dag vieren. Snel pak ik hun bedrukte Aruba T-shirts, draai ze binnenste buiten en begin te strijken. Zonder kreukels is het volkslied leesbaar. Voor mijn vader maak ik koffie. Tijdens het opgieten prevel ik een paar woorden. Ik hoop maar dat hij niets zegt, Max is kribbig de laatste tijd.

Met mijn ouders vertrek ik naar het zwembad in Savaneta.

Daar doen alle zwemmers mee aan een zwemmarathon. Ook mijn sponsors hebben flink ingezet. Voor iedere baan die ik zwem, geven ze bij voorbaat al een *florin*.

We zitten op de bovenste trede op de betonnen tribune, net onder de kap. Tussen mijn vader en mij in ligt een opgevouwen handdoek. Mijn moeder is naar beneden, op zoek naar een ijsje. Opeens zie ik Rona met haar kastanje-rode haren de tribune op komen. Bij iedere stap steunt ze met haar hand op haar knie en buigt ze haar hoofd. Ze groet mijn vader, en gaat pardoes op de handdoek zitten.

Af en toe leunt ze voorover, om rond te kijken, en legt een arm op mijn bovenbeen. Zacht. Zweterig. Warm. Ziet mijn vader het ook? Het is niets pap, wil ik hem zeggen, maar ik blijf stil. Loom draaien mijn eigen woorden in mijn hoofd. Natuurlijk, zo zit Rona in elkaar, ze houdt van aanraken en aangeraakt worden, *as simpel as that*. Het is niets. Ik ben het die gevoelig is voor een vrouwelijke *touch*. Als Rona even later mijn rug insmeert, hang ik in haar handen, laat ik haar mijn schouders masseren.

‘Zo. Klaar. *Nos no ta machoro.*’ Rona gebruikt een hard woord, een woord dat dondert in mijn oren. ‘We zijn geen potten.’

Ik slik even. Jij misschien niet, Rona. Ik schuif de zwembril van mijn voorhoofd voor mijn ogen. ‘We gaan alvast,’ zeg ik en sta op.

Rona kijkt me aan, klapt de dop van de zonnebrandcrème dicht en duwt de fles in de handen van mijn vader. Uit gewoonte. Dat doet ze wel vaker als ze iemand iets geeft.

Beneden op de rubberen mat stoot ik onhandig tegen haar aan en loop dan naar het juiste startblok. Na het schot lig ik in het water, eindelijk. Ik tel de slagen, negentien, twintig, eenentwintig. Ik kom op dreef, haal zelfs onder water adem.

Ik trek, glijd en trek nog eens door. Rona. Mijn katalysator. De vrouw die alles bij me in gang zette.

Na het keren tegen de blauwe wand, zie ik Max op zijn hurken aan het eind van mijn baan zitten. Zijn spiegelende zonnebril hangt onder aan zijn kin. De dunne, bruine benen van Rose en Kyra achter hem, Nikki met haar geschaafde knie naast hem. Uit een speaker schalt een stem. Tien, negen, acht... Ik heb nog een paar seconden. Max zet een hand aan zijn mond. Wat?

‘Stop maar. Het heeft geen zin meer.’ Hij wil dat ik bij hem aan de rand in het water ga hangen. Nog een baan zwemmen haal ik toch niet meer.

De meisjes zitten al in de auto. Opa en oma zijn wandelend naar huis. Max en ik staan op de parkeerplaats buiten het zwembad.

‘Wat nou?’

‘Het maakt niet meer uit,’ zegt hij.

‘Wat?’

‘Je wil gewoon niet meer.’

‘Nee.’

‘Nee?’

‘Ik wil niet meer met jou. Klopt.’

‘*What ever.*’

‘Ik leg mezelf niet meer naast me neer,’ zeg ik. Hoorbaar adem ik uit. Mijn neus zit vol slijm, door het chloor.

Met zijn slipper maakt hij gleufjes in het grijze gravel. ‘Dan komen de kinderen bij mij wonen.’ In zijn nieuwe bermuda en gestreken Aruba-shirt ziet hij er gekleed uit.

Ik voel me bloot in mijn badpak, zo op straat. ‘Zullen we het er nog eens over hebben?’

Max zegt niets. Hij knikt niet eens.

‘Wat heb je daar?’

Trots klappt Nikki haar nieuwe mobieltje open. ‘Van papa.’

Alle drie hebben ze nu een telefoontje, zodat Max ze kan bereiken. Sinds hij uit huis is, praat hij niet meer met me. De berichten, als hij me al iets wil zeggen, komen via de kinderen binnen.

Dacht hij nou echt dat ik getrouwd met hem bleef en wij beurtelings met vrouwen in een appartement ‘ bezig zouden zijn’ zoals hij het uitdrukte? En waar zou ik die vandaan halen dan? Snapte hij wel iets van mij?

Af en toe bel ik hem zelf op. ‘Wil je dit weekend de kinderen te logeren?’

Nee, hij haalt ze wel even op. Na een uurtje zijn ze weer thuis, met restjes friet en bekers cola in hun handen. ‘s Avonds rijdt hij rondjes om het huis.

‘Wie zit er naast papa in de auto?’

‘Ik zou het niet weten, Nik.’ Ik wil het ook niet weten. Niets hoeft meer voor mij. Slapen is wat ik wil. Maar als ik naar bed ga, kan ik niet slapen. En als ik wel van moeheid in slaap val, ben ik na een paar uur weer wakker.

‘Nikki?’ Ik loop de kamer van Kyra binnen. Geen Nikki. Op het bureau kladblaadjes. Een stift. Een verhuisdoos in de hoek, met daarop grote letters ‘San Nicolas’. Ook Kyra praat net als Max niet meer met me. Ze zegt eenvoudigweg niets meer. Maar nu weet ik het dus. Ze wil naar haar vader.

‘En jij, Nikki?’ vraag ik ‘s avonds wanneer we op de bank zitten. ‘Waar wil jij wonen?’

Nikki kijkt haar zus Rose aan. Maar Rose kijkt naar de kamerdeur van Kyra.

Ook ik zeg niets meer. Ik vraag of ze thee willen. ‘Of hebben jullie liever sap?’ Met tranen in de ogen open ik flesjes oranje en paarse *soft*, priklimonade. Ik betrap me erop dat ik